

PMV EINDEJAARSTIPS 2002

Algemeen

We gaan al weer het derde inkomstenbelastingjaar in waarop de Wet Inkomstenbelasting 2001 van toepassing is. De aangiften inkomstenbelasting 2001 worden thans ingediend en de eerste definitieve aanslagen komen binnen. Hoewel niet allemaal correct is te constateren dat het nieuwe systeem in ieder geval werkt. Of het nieuwe systeem ook goed werkt moet echter nog worden afgewacht.

Vanuit de Belastingdienst bereiken ons verontrustende berichten over de verwerking van de aangiften inkomstenbelasting 2001 en het afdoen daarvan in “het automatiseringsproces”.

Tevens zijn er inmiddels drie zogenaamde Veegwetten ingediend met vele aanpassingen en wijzigingen, sommige met terugwerkende kracht naar 1 januari 2001.

Een niet aflatende stroom zogenaamde vraag en antwoord besluiten van de staatssecretaris over de uitleg van bepaalde wetsartikelen en de interpretatie daarvan geeft aan dat er nog zeer vele vragen leven.

Op termijn komt hierbij uiteraard nog de jurisprudentie over de Wet Inkomstenbelasting 2001. Gezien het aantal “open normen” in de wet die gedeeltelijk door de rechter ingevuld moet worden kan dit nog voor verrassingen gaan zorgen!

In 2005 zal een start worden gemaakt met de evaluatie van de huidige Wet Inkomstenbelasting 2001.

Gezien het bovenstaande en de aangekondigde wijzigingen in andere belastingwetten, zal het fiscale leven ook de komende jaren bijzonder boeiend blijven.

Hieronder volgen zoals elk jaar de eindejaarstips. Een deel van de tips zijn algemene aandachtspunten die in principe gedurende het gehele belastingjaar van toepassing zijn.

PARTICULIEREN

Betaling belastingschulden vóór 31 december 2002

Schulden anders dan voor de eigen woning, de ondernemingsschulden en de schulden ter zake van de aanmerkelijk belang aandelen, komen in mindering op het in box III belegde vermogen. Hierbij geldt een uitzondering voor de eerste €2.500 aan schulden.

In box III mogen daarnaast ook niet in aanmerking worden genomen belastingschulden. Met name in situaties van overlijden (denk aan de aanslag successierecht) of bij de staking van een onderneming kan het hier om aanzienlijke bedragen gaan.

Als deze belastingschulden echter vóór de peildatum van 31 december worden voldaan, zal de betaling automatisch het box III vermogen verminderen. Omdat deze peildatum steeds dubbel telt (voor 2002 én voor 2003) levert een tijdige betaling een besparing op van effectief twee maal 0.6% is netto 1.2% over de betaalde belastingschuld.

Géén belegd vermogen in box III

Box III belast het belegde vermogen. Indien er op 31 december 2002 geen sprake is van belegd vermogen in box III, telt dit dus ook niet meer mee voor de heffingsgrondslag. Een belangrijke uitzondering op het begrip belegd vermogen zijn “roerende zaken voor eigen gebruik”. Een auto van bijvoorbeeld €50.000 gekocht en betaald vóór 31 december 2002 bespaart €600 (1.2%) aan belastingheffing in box III.

Ook is het mogelijk om van specifieke binnen box III geldende vrijstellingen gebruik te maken, zoals voor bijvoorbeeld groene beleggingen of “durfkapitaal”.

Voorkom dubbele belastingheffing bij schuiven met vermogen (het zogenaamde boxhoppen)

Vermogensbestanddelen in box III worden gewaardeerd op de peildata 1 januari en 31 december van het kalenderjaar. Om te voorkomen dat u box III vermogen vlak voor deze peildata fiscaal overbrengt naar box I of box II, waardoor de heffingsgrondslag in box III lager wordt, is een anti-misbruikbepaling opgenomen.

Deze treedt alléén in werking als u binnen drie maanden rond een peildatum het vermogen weer in de gunstige heffing van box III brengt. Gebeurt het verschuiven binnen zes maanden, dan is er de tegenbewijsregeling waarbij aangetoond moet worden dat er voor de (tijdelijk) verschuiving van belegd vermogen uit box III een overwegend zakelijke reden was.

Deze regeling komt effectief neer op een dubbele heffing, omdat de daadwerkelijke inkomsten uit het vermogen worden belast in de andere box én het vermogensbestanddeel in box III wordt meegenomen.

Lijfrentepremies

Nog steeds is het mogelijk lijfrentepolissen af te sluiten c.q. lopende lijfrentepolissen te continueren. Hierbij moet wel aan de nieuwe vereisten worden voldaan. De basisruimte bedraagt slechts €1.069. Daarnaast is, indien er sprake is van een aantoonbaar pensioentekort, een hogere aftrek mogelijk. Vanaf 2003, zo is althans de huidige stand van zaken, verdwijnt de basisruimte en zal alleen nog lijfrente aftrek mogelijk zijn indien er sprake is van een aan te tonen pensioentekort.

Het is nog mogelijk om de dit jaar betaalde premies in bepaalde gevallen in de aangifte 2001 te verwerken c.q. op het inkomen 2001 in mindering te brengen.

TIP: Overleg tijdig met uw verzekeringsagent inzake lopende en eventueel nieuwe lijfrentepolissen.

Rente vooruit betalen?

In het nieuwe inkomstenbelastingstelsel is het vooruitbetalen van rente fiscaal eigenlijk alleen nog interessant voor de rente eigen woning.

Indien in 2002 sprake is van een hoger inkomen in box I dan in 2003, kan het aantrekkelijk zijn de rente over de eerst zes maanden van 2003 in 2002 vooruit te betalen. Een en ander heeft alleen effect indien het verschil in inkomen in 2002 en 2003 leidt tot een ander marginaal belastingtarief. Dus bijvoorbeeld in 2002 bedraagt het marginale tarief 52% en in 2003 zal dit vermoedelijk 42% bedragen.

Vermogens- en inkomensoverheveling ouders/ kinderen

Schenken

Door schenkingen kan vermogen van de ouders naar de kinderen worden overgeheveld en daarmee kan (toekomstig) successierecht worden bespaard.

De schenkingen kunnen daadwerkelijk (contant/ bank) worden gedaan, maar kunnen ook schuldig worden gebleven. Voor dit laatste is wel een notariële akte vereist en zal over het bedrag van de schuld jaarlijks een reële rente daadwerkelijk moeten worden betaald.

De ouders mogen de schuld aftrekken van het belegde vermogen in box III terwijl de kinderen worden belast in box III voor hun vordering. De jaarlijkse betaling van rente is een belastingvrije vorm van vermogensoverheveling.

TIP: Bepaal de rente zo hoog mogelijk.

De vrijstellingen voor schenkingen in 2002 bedragen:

- €3.999 per kind (jaarlijks);
- €2.399 per kleinkind (tweejaarlijks!);
- €19.991 voor kinderen van 18 jaar tot en met 34 jaar (eenmalig!).

Er moet niet alleen naar de genoemde vrijstellingen worden gekeken. Bij grotere vermogens zullen grotere (jaarlijkse) schenkingen, vanwege het progressieve tarief in de successiebelastingen, belasting besparend kunnen zijn.

Renteloze leningen

Een lening aan de kinderen mag renteloos zijn. Vereist is dat de lening daadwerkelijk direct opeisbaar is. Een kind moet dus in staat zijn om de lening op “eerste afroep” af te lossen. De kinderen kunnen met de lening gaan beleggen waardoor hun vermogen groeit, feitelijk ten laste van het vermogen van de ouders. Omdat het vermogen bij de kinderen in plaats van bij de ouders groeit zal dit niet bij de ouders vererven hetgeen successierecht bespaart.

Giften

Giften aan goede doelen zijn, mits schriftelijk aantoonbaar, aftrekbaar. De giften moeten wel de drempel van 1% van het zogenaamde “verzamelinkomen” overstijgen. De maximale aftrek is in hoogte beperkt tot 10% van het onzuiver inkomen.

Het verzamelinkomen is het inkomen van box I, box II en box III. Indien er over verschillende jaren giften worden gedaan is het te adviseren met de drempels rekening te houden en mogelijk de giften in een jaar te concentreren of juist te spreiden.

Ook is het bij regelmatig terugkerende giften mogelijk dit in de vorm van notarieel vastgelegde periodieke uitkering (lijfrente) te doen waarbij, als aan enkele voorwaarden wordt voldaan, deze giften onbeperkt aftrekbaar zijn.

Verhoog uw buitengewone uitgaven

Hetgeen vermeldt is bij de giftenaftrek geldt ook voor ziektekosten. Hoewel deze kosten minder te sturen zijn kan de betaling in 2002 of juist 2003 van bepaalde wél te beïnvloeden ziektekosten, zoals de aanschaf van brillen en “gebitsregulatie”, leiden tot een hogere aftrek vanwege de werking van de drempels.

Fiscale partnerschap

Ook in de aangifte inkomstenbelasting 2003 zal de keuze voor het fiscale partnerschap en de verdeling van de gemeenschappelijk inkomsten en aftrekposten één van de belangrijkste punten van aandacht zijn en wel omdat door een juiste verdeling over de fiscale partners in met name box I tariefvoordeel kan worden behaald. Voor samenwoners is het van belang dat inschrijving in de basisadministratie van een gemeente gedurende minimaal zes maanden in een jaar een vereiste is om te kunnen kwalificeren als fiscale partner.

TIP: Schrijft u zich tijdig in als samenwoners om voor 2003 in aanmerking te komen voor het fiscale partnerschap?

Uit de aangiften 2001 is gebleken dat onze “voorspelling” verleden jaar dat de verdeling van de gemeenschappelijke inkomsten en aftrekposten zeer belangrijk zou zijn is uitgekomen. De fiscale optimalisatie is, ondanks de hulp van het computerprogramma, ingewikkeld. Elk jaar zal er weer opnieuw moeten worden geoptimaliseerd.

Een zeer belangrijk aandachtspunt bij de keuze voor het als dan niet opteren voor het fiscale partnerschap is de vrijstelling in de successiewetgeving. Vanaf 2002 is voor ongehuwde samenwoners die in de inkomstenbelasting niet de keuze voor het fiscale partnerschap maken, terwijl hiertoe wél de mogelijkheid bestaat, sprake van een verlaagde partnervrijstelling bij overlijden.

Diversen

Hieronder volgt een opsomming van fiscale begrippen en actiepunten die mogelijk aandacht behoeven.

- Is uw testament nog wel fiscaal optimaal?
- Kunt u gebruik maken van de zogenaamde middelingregeling?
- Heeft uw kind een vakantiebaantje gehad? Kijk of er via de indiening van een T-biljet loonbelasting kan worden teruggevraagd. Voor 1999 loopt de termijn hiertoe in principe af op 31 december 2002. Bij een teruggaaf vanaf €454 geldt echter een termijn van vijf jaar en voor die gevallen is het dus nu nog mogelijk om over 1997 een T-biljet in te dienen.

- Verrekeningbeding. Als u op huwelijkse voorwaarden bent gehuwd en er is sprake van een periodiek verrekenbeding, dan is het advies om aan het einde van het jaar ook tot daadwerkelijke verrekening over te gaan. Mocht u dit een aantal jaren achterwege laten, dan loopt u het risico bij echtscheiding het tijdens het huwelijk opgebouwde vermogen alsnog gelijkelijk te moeten verdelen.

ONDERNEMERS/ WERKGEVERS

Administratie

Zorg ervoor dat uw administratie goed bij is. Enerzijds kan dan in overleg met uw accountant/ belastingadviseur gekeken worden of er nog bepaalde acties moeten worden ondernomen voor 31 december 2002. Anderzijds kan, met een up-to-date administratie, tijdig bekeken worden of de over 2002 afgedragen BTW en loonbelasting correct is geweest. Snel suppleren kan wellicht een boete voorkomen.

Het is raadzaam uw (voorlopige) cijfers over 2002 eens door te spreken met uw accountant en/ of belastingadviseur:

- Wellicht dat de waardering van sommige balansposten aanpassing behoeft.
- Misschien is het hoog tijd dat er een bepaalde voorziening wordt gevormd.
- Is de concernstructuur nog wel optimaal?
- Is uw bedrijfsfinanciering nog wel optimaal?
- Bent u voorbereid op uw opvolging?
- Komt u in aanmerking voor subsidies?

Voer een voorgenomen staking van uw onderneming nog dit jaar uit.

Bij de verkoop of liquidatie van een vóór het jaar 2000 reeds gedreven onderneming van een natuurlijk persoon kan in 2002 nog gebruik worden gemaakt van de stakingswinst vrijstelling van €7.987 of, indien 55 jaar of ouder, €17.062. De hoogte van de stakingsvrijstelling wordt voor deze ondernemingen/ ondernemers de komende jaren steeds lager tot uiteindelijk het bedrag van de stakingsaftrek van €3.360 in 2006. Er geldt overigens geen bijzonder stakingstarief meer.

Plan uw investeringen

Als u investeert heeft u recht op de investeringsaftrek. Hoe hoog de investeringsaftrek is, is afhankelijk van de hoogte van de investeringen. U krijgt aftrek als u in een jaar meer dan €1.900 investeert doch minder dan €240.000. Hoe hoger de totale investering, hoe lager het investeringspercentage. Door uw investeringen in de tijd te plannen en bijvoorbeeld door deze over twee jaar te spreiden, kunt u optimaal gebruik maken van de investeringsaftrek. Ook het samenvoegen van investeringen bijvoorbeeld indien u onder de drempel blijft kan voordelig zijn.

Mochten geplande investeringen op stapel staan zorg dan dat dit jaar nog de investering in gebruik wordt genomen of, indien dit niet mogelijk is, dat dit jaar nog de investeringsverplichting wordt aangegaan en dat dit jaar het bedrag waarvoor de investeringsaftrek wordt geclaimd ook daadwerkelijk voor de investering wordt betaald.

Voorkom de desinvesteringsbijtelling

Indien u binnenkort van plan bent een of meerdere bedrijfsmiddelen te verkopen waarvoor u in het verleden investeringsaftrek hebt genoten, dan kunt u tegen de desinvesteringsbijtelling oplopen. Deze is verschuldigd indien u binnen vijf jaar na aanvang van het kalenderjaar het betreffende bedrijfsmiddel waarin de investering plaatsvond verkoopt.

De desinvesteringsbijtelling wordt berekend door de verkoopprijs te vermenigvuldigen met hetzelfde percentage dat indertijd als aftrek is genoten. Per 1 januari 2003 verstrijkt de periode van investeringen in 1998.

TIP: Wacht met desinvesteren voor investeringen gedaan in 1998 tot na 1 januari 2003.

Startende ondernemers en de willekeurige afschrijving

Wanneer u in 2002 uw derde starterjaar volmaakt, dus 2002 is dan het laatste jaar dat u recht heeft op starters aftrek, dan is het advies om voorgenomen investeringen waarbij u recht heeft op de investeringsaftrek nog dit jaar te doen. Deze investeringen komen namelijk in aanmerking voor de zogenaamde willekeurige afschrijving. U kunt dan gedurende de levensduur van dat bedrijfsmiddel zelf bepalen op welke wijze u deze investering afschrijft. Dit geeft een planningsmogelijkheid om de belastingdruk nu of in de toekomst optimaal te verminderen.

Investerings die kwalificeren voor de VAMIL, MIA en EIA

Zoals in de voorgaande nieuwsbrief aangegeven zijn bovenstaande regelingen van de willekeurige afschrijving milieu investeringen, de milieu investeringsaftrek en de energie investeringsaftrek vanaf 26 september 2002 voor het jaar 2002 opgeschort. Het advies is dan ook de in principe kwalificerende investeringen indien mogelijk uit te stellen tot januari 2003. Hierbij past wel een waarschuwing. Het is thans nog onzeker tot welke bedragen de genoemde regelingen per 1 januari 2003 weer van kracht worden. Mogelijk worden ook de lijsten van kwalificerende producten beperkt.

Overigens is per 15 november jl. ook de willekeurige afschrijving op Arbo investeringen vanwege "budgetoverschrijding" tot 1 januari 2003 opgeschort. Ook hiervoor geldt dat uitstel van de investering tot januari 2003 fiscaal voordelig kan zijn.

Lager salaris en meer dividend, of juist andersom?

Met ingang van 1 januari 2001 wordt uw salaris in box I belast. Vanaf een belastbaar inkomen van circa €48.000 worden deze inkomsten belast tegen een tarief van 52%. In plaats van salaris kunt u er ook voor kiezen om dividend te ontvangen.

De totale belastingdruk van de vennootschapsbelasting én de aanmerkelijk belangheffing in box II bedraagt bij een belastbare winst in de BV tot €22.689, dan effectief 47.5%. Bij hogere winsten in de BV en geen rekening houdend met het tariefopstapje in de vennootschapsbelasting van 30% over de eerste €22.689 bedraagt de belastingdruk afgerond 50.9%.

Het uitkeren van dividend is derhalve vanuit tariefsoogpunt gunstiger dan het ontvangen van salaris. Dit voor zover het salaris zorgt voor een inkomen dat tegen 52% wordt belast.

U kunt het salaris echter niet ongelimiteerd verlagen. Er is in de loonbelasting een regeling waarbij een aanmerkelijk belangaanhouder een “gebruikelijk loon” in aanmerking moet worden genomen. Een nadeel van een lager salaris is wel dat een lagere pensioenopbouw moet plaatsvinden. Gelet op dit nadeel zal het verlagen van het salaris over het algemeen niet gunstig zijn.

TIP: Indien u voornemens bent uw salaris te verlagen, neem eerst contact met ons op om de gevolgen te bespreken.

Wanneer aanmerkelijk belang dividend uitkeren?

Met een dividenduitkering op aanmerkelijk belang aandelen kan het beste worden gewacht tot na 31 december 2002. Immers alsdan wordt het bedrag aan dividend niet meegenomen in de grondslag van de vermogensrendementsheffing in box III op de peildatum 31 december/ 1 januari. Dit bespaart effectief twee maal 0.6% belastingheffing in box III.

TIP: Keer aanmerkelijk belangdividend pas na 31 december 2002 uit!

Fiscale eenheid vennootschapsbelasting

Heeft uw BV vorig jaar (2001) een 100% deelneming verworven en wilt u een fiscale eenheid aanvragen met ingang van 1 januari 2002? Vraag de fiscale eenheid dan vóór 1 januari 2003 aan.

Heeft u een BV, die met een andere zwaar verlieslijdende BV (zo zwaar dat er een faillissement dreigt) een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting vormt? Overweeg dan om de fiscale eenheid nog dit jaar te verbreken. De door de dochter-BV gemaakte fiscale verliezen blijven dan achter bij de moeder-BV. Winsten, als gevolg van het feit dat crediteuren niet worden betaald, kunnen daarnaast niet worden toegerekend aan de moeder-BV. Bij het instandhouden van de fiscale eenheid kunnen dit soort winsten overigens soms wel onbelast blijven. Voorwaarde is dat het faillissement eindigt door een crediteurenakkoord en met name niet door het verbindend worden van de enige uitdelingslijst.

Vanaf 2003 gelden voor de fiscale eenheid vennootschapsbelasting overigens nieuwe regels. De bekende standaardvoorwaarden worden vervangen door een in de wet opgenomen regeling. In praktisch alle gevallen is de nieuwe wettelijke regeling voordeliger dan de huidige standaardvoorwaarden. Met name wat betreft de toepassing van de zogenaamde 16^e standaardvoorwaarde. Op grond van het overgangsregime is de nieuwe regeling in principe ook direct op de oude fiscale eenheden van toepassing.

Herinvesteringsreserve (HIR)

De oude vervangingsreserve is per 1 januari 2001 omgevormd tot een herinvesteringsreserve. In een aantal gevallen is het nu mogelijk ruimer gebruik te maken van de HIR voor herinvesteringen. Overigens is de termijn waarbinnen de gevormde HIR moet worden gebruikt drie jaar.

Van zeer groot belang is dat op balansdatum steeds het voornemen tot herinvesteren bestaat. Dit voornemen moet wel kunnen worden onderbouwd. In 2002 is een arrest gewezen waaruit bleek dat de eis van het hebben van een voornemen tot herinvesteren strikt wordt uitgelegd.

TIP: In die situatie dat geen sprake is van een zeer duidelijk voornemen om te gaan herinvesteren is het raadzaam een herinvesteringsdossier aan te leggen waaruit het voornemen tot herinvesteren blijkt.

Laatste jaar feestdagenvergoeding!

Het jaar 2002 is het laatste jaar waarin de jaarlijkse belastingvrije vergoedingen voor het personeel, voor erkende feestdagen, Sinterklaas, een jubileum van uw zaak en verjaardagen en andere persoonlijke feestdagen van de werknemer mogelijk is. Het belastingvrije bedrag voor 2002 bedraagt €136. Dit mag in één keer worden uitgekeerd. U kunt uiteraard de onbelaste vergoeding vanaf 2003 wel aan het gewone, belastbare, loon toevoegen.

TIP: Veel werknemers rekenen elk jaar op deze onbelaste vergoeding in de maand december. Het is daarom niet onverstandig te melden dat deze onbelaste vergoeding volgend jaar niet meer mogelijk is.

Spaarloon/ premiespaarregeling

Het bedrag van de spaarloonregeling wordt vanaf 2003 verlaagd van €788 naar €613. Althans zo is in het sociaal akkoord van 28 november jl. vastgelegd. De verlaging van het spaarloon is uiteindelijk dus beperkt gebleven. Het spaarloon is een aangelegenheid van de werknemer. De werkgever hoeft hiervoor niet te compenseren.

De in de praktijk minder toegepaste premiespaarregeling en ook de winstdelingsregeling verdwijnen daarentegen vanaf 2003 in zijn geheel. Hier kan de premie die de werkgever in 2002 betaalt ad €526 vanaf 2003 aan het gewone, belastbare, loon worden toegevoegd. De verschuldigde premie werkgeversverzekeringen kan hierdoor toenemen. Dit wordt echter gecompenseerd doordat ook hier de 15% eindloonheffing niet meer verschuldigd is.

Diversen

Hieronder volgt nog een opsomming van fiscale begrippen en actiepunten die wellicht nog de nodige aandacht behoeven:

- voorzieningen voor en vergoedingen aan het personeel
- man/ vrouw firma of man/ vrouw ondermaatschap
- meewerkaf trek of reële arbeidsbeloning
- toepassing kleine ondernemersregeling voor de BTW
- zijn de subsidieregelingen optimaal benut?
- aanvragen fiscale eenheid of aansluitende fiscale eenheid: levering aandelen op de eerste werkdag van 2003. Let op: Dit moet via de notaris; maak tijdig een afspraak!